

A JAPÁN OLIMPIÁK

// Iskariotes

Tokió 2013. szeptemberében harmadjára kapta meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottságtól a nyári olimpiai játékok rendezés jogát, igaz ha nem jön semmi közbe, akkor csak másodszor ad otthont a világ legnagyobb sporteseményének.

1940. A soha meg nem valósult álom

Tokió 1936-ban, első ázsiai városként kapta meg a jogot arra, hogy a XII. Nyári Olimpiai Játékoknak helyet adjon. A versengéseket nem a füllesztő meleg japán nyáron, hanem a kellemesebb ősz folyamán tervezték megrendezni, meghozza szeptember 21. és október 6. között.

A rendezési jogért a küzdelem még 1932-ben kezdődött meg: Barcelona, Helsinki, Róma, Alexandria, Dublin, Athén, Luusanne, Buenos Aires, London, Montreal, Rio de Janero, Budapest és Tokió között.

A Katalán főváros hamar kiesett a küzdelemből az egyre bizonytalanabb belpolitikai helyzetnek köszönhetően és mire az 1936-os döntés megszületett, Spanyolországban már kitört a polgárháború (1936-1939). Róma esélyeit csökkentette, hogy 1936-ban a náci Németország fővárosa, Berlin adott otthont a játékoknak, valamint 1934-ben Olaszország rendezte meg a II. Labdarúgó Világbajnokságot. Alexandriát és a két dél-amerikai várost pénzügyi és politikai bizonytalanság ütötte el az indulástól. Dublin, Athén és Budapest pedig szimpatikus jelöltek voltak, de anyagi és/vagy politikai okok miatt végül nem kerültek be a végső elszámolásba. Érdekesség, hogy Budapest egy nagy nemzeti stadion építését tűzte ki célul, mely majd

csak a Rákosi érában valósult meg Népstadion néven. Luusanne, London és Montreal pedig visszaleptek a versengéstől. Helsinki esélyei tűntek a legjobbnak, hiszen belpolitikailag stabil volt, külpolitikája nem ártott senkinek sem.

Ezzel szemben Tokió nagyon rossz helyzetben volt. Külpolitikáját sokan agresszívnak gondolták (még a korabeli hitleri Németországban is),

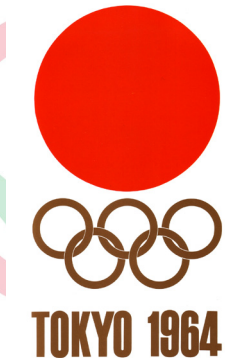
rádásul a császárság kilépett a Népszövetségből, valamint a japán politikai elit kevésbé volt elkötelezve a játékok iránt, mint a másik három kandidáló. Végezetül Helsinki és Tokió maradt a szavazás utolsó körében, és mint ismeretes az első nem nyugati városként Tokió nyert.

Az előkészületi munkálatok el is kezdődtek. A legfőbb helyszínek számító Meidzsi stadion már korábban megépült, több helyszín építési munkálatai pedig hamarosan elindultak.

1937-ben kitört a második kínai-japán háború ezáltal egyre kérdésesebbé vált a terv megvalósítása. 1938-ban a NOB Kairói ülésén a japán delegáció vezetői biztosították a világot arról, hogy 1940-re a háborúnak vége lesz, és zavartalanul le lehet majd bonyolítani az eseményt. A japán politikusok, akik kezdetből fogva nem nagyon támogatták a rendezést, egyre erősebben próbálták kiharálni a projekt mögül. Ennek több oka is volt:

- 1, A hadi költségvetés egyre nagyobbra duzzadt; minden felesleges kiadást leállítottak és így az olimpiát is annak érezték. A rendezés közel 12 milliárd jenbe került volna.
- 2, Minden fémre szüksége volt a hadiparnak, így a tervezők szinte csak fára tudtak támaszkodni az építkezések során, ami nagyon megnehezítette a munkálatokat.
- 3, A szigetország 1940-re nemcsak a nyári, hanem a téli játékokat is meg akarta rendezni Szapporóban plusz

1964. Az álom megvalósul

A második világháború után a japán gazdaság hatalmas léptekkel fejlődött, rádásul nemzetközi kapcsolatait is normalizálódott az 1960-as évekbe, így 1964-ben megrendezhette Ázsia első olimpiáját.

A NOB az 55. közgyűlésén 1959. május 29-én ítélte oda a császárságnak 34 szavazattal a rendezés jogát. Kandidáló társai közül Detroit 10, Bécs 9, Brüsszel 5 szavazatot kapott.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez!

Az 1964. október 10. és 24. közt lebonyolított játékokon, tizenhat ország ekkor debütált a színen, ami leginkább annak volt köszönhető, hogy sok afrikai ország elnyerte a függetlenségét. Ez volt az utolsó alkalom, hogy az akkori két német állam az olimpiára egységes csapatot küldött. A játékokról kizárták Dél-Afrikát az apartheid (faji megkülönböztetés) rendszer miatt, Észak-Korea és Indonézia pedig bojkottálta az olimpiát. Továbbá egy különlegesség napjainkból, hogy a Miyazaki Goro által rendezett Kokurikozaka kara (Fenn a Pipacs dombon) című animében többször is feltűnik az 1964-es Olimpiát népszerűsítő plakát.

Érkek

A résztvevő országok közül 35 állam nyert érmet, természetesen az éremtáblázat első két helyét a kor két szuperhatalma a Szovjetunió és az USA bérelte ki, a harmadik helyet a rendező Japán szerezte meg. Majd őket az egyesített német csapat követte, a negyedik helyen pedig az 1960-as játékoknak helyet adó Olaszország végzett. Az érem tábla ötödik helyére hazánk került, bár ugyan úgy 10 aranyat nyertünk, mint a németek vagy az olaszok, csak míg az előbbinek 22 illetve 10 ezüst érme lett, nekünk „csak” 7.

1972. Az első Téli Olimpia Ázsiában

Szapporó - ahogyan Tokió is - csak másodjára tudta megrendezni a játékokat, hiszen az 1940-es megrendezés jogáról Japán lemondott, de szerencsére 32 év múlva már meg tudta valósítani a játékok lebonyolítását.

A város már az 1968-as játékokat meg akarta rendezni, de akkor alul maradt a francia Grenoble várossal szemben. 1964-ben pedig az egész tokiói játékok alatt a házigazdák nagyon erős PR akciót vetettek be, hogy a következő választáson már ők kapják meg a rendezés jogát; az erőfeszítéseket siker koronázta.

Az 1972-es játékok jogáért Szapporó Banffet (Kanada), Lahtit (Finnország) és Salt Lake City-t (USA) előzte meg a szavazáson. A japán város 32 voksot kapott, míg az utána következő Banff már csak 16-ot.

A szervezők erősen építhettek a nyolc évvel ezelőtti tokiói olimpia tapasztalataira, bár annyiban más volt a helyzet, hogy Szapporó Hokkaidón található, így ott lényegesebben több infrastrukturális építkezést kellett folytatni (utak, szállodák stb.).

A játékokon 35 nemzet képviseltette magát, köztünk mi, magyarok is. Hazánkat Almássy Zsuzsa képviselte műkorcsolyában, az 1969-es világbajnokság harmadik helyezetteje most egy ötödik helyet tudott megszerezni.

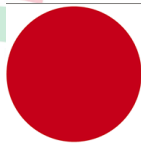
A játékok két érdekességgel is szolgált, ez volt az utolsó olimpia, ahol még fa sílécekkel indultak a sportolók, valamint volt egy szám, amiben kettős győzelem született, ez pedig a férfi szánkó páros számában következett be.

1998. Naganó, a XVIII. Téli Olimpiaiai Játékok

Japán immár harmadjára kapta meg a Téli Olimpia Játékok rendezésének a jogát. Ez volt az első japán olimpia, amelyet már nem Hirohito császár, hanem az új uralkodó, Akihito császár nyitott meg 1998. február hetedikén.

Naganónak másik négy várost kellett legyőznie a verseny során. Aosta Olaszországból próbálta elnyerni a rendezés jogát, de a kicsi olasz város esélyeit rontotta, hogy hazája 1990-ben labdarúgó világbajnokságnak adott otthont. Jaca Spanyolországból és Östersund Svédországból is hiába próbálta elnyerni a jogot. Naganó legnagyobb riválisa Salt Lake City volt, aminek leginkább az jelentett hátrányt, hogy 1994-ben az USA rendezett foci vb-ét, majd 1996-ban Atlanta kapta meg a nyári olimpia rendezés jogát. Az ötfordulós szavazás alatt Naganó mindvégig megőrizte vezető helyét.

SAPPORO'72

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez!

2020. A jövő olimpiája

Tokió eredetileg már a 2016-os nyári játékokat szeretne volna megrendezni, de Peking 2008-as közelsége ezt megnehezítette, valamint a nem kimondott rostáló elv szerint amerikai kontinensről kellett érkeznie a rendező országnak. A szavazásra már csak Chicago, Madrid, Tokió és Rio de Janeiro került be (Dohát, Prágát és Bakut már hamarabb kizárták). Nagy meglepetésre Chicago már az első fordulóban kiesett, míg Tokió a második körben hullott ki, hogy aztán Rio kapja meg a rendezés lehetőségét. A kudarcot leginkább abban látták az elemzők, hogy Tokió lakossága körében volt a legkisebb támogatottsága a rendezésnek a többi várossal összehasonlítva, illetve Peking 2008-as olimpiájának a közelsége sem használta a szigetországnak.

A vereség után természetesen azonnal elindult Japánban a találgatások, hogy újból induljanak-e a játékok rendezéséért. Elsőre Hirosima és Nagaszaki közösen jelezték, hogy közösen rendeznék meg az olimpiát. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság gyorsan reagált: nem támogatja a páros rendezés elvét, az Olimpiai Chartára hivatkozva. (Még jó, hogy ez a Charta ott volt, amikor 1920-ban több országot kizártak a játékokról, vagy éppen 1936-ban, amikor Berlin, 1980-ban, amikor Moszkva és 2008-ban, amikor Peking rendezhette meg a játékokat.)

2009 novemberében már Tokió is jelezte rendezési szándékát, ahogy már egyedül Hirosima is megvette. Csüogoku régió legnagyobb városa leginkább abban bízott, hogy már

1994-ben sikeresen adott otthont az Ázsia Játékoknak. Végezetül a 2009 decemberében megtartott Japán Olimpiai Bizottság gyűlésén Tokiónak szavaztak bizalmat. Nakamori Jaszuhiro a bizottság képviselője elmondta, bízik Tokió jövőjében, de egy esetleges afrikai kandidáló nagyon erős rivális lehetne (ez nem következett be).

2011 márciusában komoly próbatételek elé állították a japán szervezőket. Ekkor következett be a hatalmasunami és a fukushimai atomreaktor baleset, komoly aggodalmat okozva ezzel.

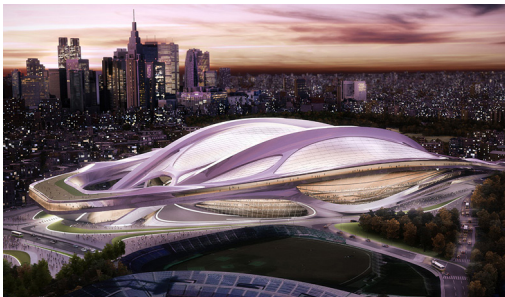
További problémát okozott, hogy a dél-koreai Pjongcsang elnyerte a 2018-as téli olimpia rendezési jogát, így Tokió esélyei csökkentek, hiszen így két éven belül a téli és a nyári olimpia is megjelenik Ázsiában, ráadásul földrajzilag is nagyon közel egymáshoz.

2011 júniusában Tokió hivatalosan is jelezte indulási szándékát a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnál. Mint mondták, 1964-ben megmutatták a világnak, hogy talpra tudtak állni az atombomba támadások után és erre most is képesek. Szeptemberben derült ki, hogy mely városok indulnak el biztosan a versenyen. Így több város, akik korábban jelezték indulási szándékukat visszaléptek: Róma (Olaszország), Durban, Johannesburg és Fokváros (Dél-afrikai Köztársaság) sem nyújtotta be papírját. Végül Baku, Doha, Isztambul, Madrid, Róma és Tokió jelentkezett a NOB-nál.

2012 májusában a Nemzetközi Olimpiai Bizottság québeci gyűlésén csak Tokiónak, Madridnak és Isztambulnak adott lehetőséget arra, hogy a további megmérettetéseken részt vegyenek. Bakut és Dohát pedig kizárták

a további versengésből. A szavazás során Madrid és Tokió is 12:0-s szavazati aránnyal lépett tovább, míg Isztambul 11:1-es összesítéssel vette az akadályt. Az év augusztusában nagyszabású PR kampányba kezdett a Japán Olimpiai Bizottság, hogy népszerűsítse a helybéliek közt az olimpia rendezését, ugyanis a lakók körében csak 47%-os volt a támogatottság, míg Isztambulban és Madridban ez a szám 70% fölött volt. A hadjárat során elérte a 70%-ot a támogatottság, de a másik két városnál még mindig kevesebb volt, hiszen addigra Isztambulban már 93%-os volt ez a mutató.

2013 márciusában a NOB delegáltjai végiglátogatták mind a három versenyben maradt várost és természetesen mindegyikről pozitívan nyilatkoztak. Júniusban japán delegáció érkezett hazánkba, hogy személyesen is kampányoljanak Tokióért. Szabó Bence a MOB főtitkára a megbeszélések után így nyilatkozott: „A tokiói pályázat rendkívül erős, technikailag kifogástalan. Az első olyan olimpiai pályázat, melynek sikerült megvalósítania, hogy egy 8 kilométer átmérőjű körön belül legyen az összes létesítmény”- mondta a főtitkár, hozzátéve, hogy gazdaságilag is komoly erő áll a japánok mögött, ugyanis a tervek megvalósításához 4,5 milliárd dollár áll a rendelkezésükre.

A szeptemberi szavazás előtt a hozzáértők azt nyilatkozták, hogy enyhén Tokió fölényre érezhető. Madrid ellen a rossz gazdasági helyzetet hozták fel, Izstambul esetén a politikai zavargásokat és a térség destabilizációját, míg Tokió esetében a földrengés volt a probléma.

A városok prezentációi különböző dolgokra hívták fel a figyelmet. Madrid leginkább arra emlékeztetett mindenkit, hogy a létesítmények nagy része már megvan, így a rendezés kevesebb pénzbe kerülne. A spanyol delegáció mindent megtett, hogy elkápráztassa a NOB döntéshozókat: a foci színlelyére a Real Madrid impozáns Santiago Bernabeu stadiont ajánlották, ezzel együtt az argentin születésű, de az FC Barcelonában játszó Lionel Messi szintén Madridot ajánlotta (csak érdekesség, hogy Messi a Turkish Airlines egyik reklámarca). Izstambul leginkább arra apellált, hogy iszlám többségű város még nem rendezett ilyen eseményt így most elérkezett az idő erre. Tokió pedig a tapasztalattal és a megbízhatóságával akarta elvarázsolni a zsűrit. A három pályázati delegációt három miniszterelnök, a török Recep Tayyipp Erdogan, a spanyol Mariano Rajoy és a japán Abe Sinzö vezette. Végül Tokió mindkét szavazási fordulót megnyerve szerezte meg a rendezés jogát.

Összességben elmondható, hogy Tokió a három aspiráns közül a legnagyobb lélekszámmal bír, közel 36 millióval. Ők voltak a legtapasztaltabbak (3 olimpia). A versenyhelyszínek közül pedig 15 már áll a tervezett 36 közül, ráadásul 10 csak ideiglenes lenne. Az 1964-es Kaszumiagaoka Nemzeti Stadiont 2019-re újjáépítik. Közel 8-10 milliárd dollárból fogják megvalósítani az olimpiát. További pozitívum, hogy sok tapasztalattal rendelkeznek nagy versenyek megrendezésében; valamint Takeda Cunenakazu a Japán Olimpiai Bizottság elnöke népszerű a NOB-tagok körében. A japánok a játékok ideális dátumát július 25. és augusztus 9. között találták meg, a paralimpia augusztus 25. és szeptember 6. között lenne.

„Eredetileg mindenki úgy számolt, hogy Madrid lehet a nagyobb ellenfele Tokiónak. Viszont az komoly hátrányt jelentett a spanyoloknak, hogy három NOB-tagjuk nem szavazhatott, és valószínűleg a négy olasz és a három francia sem támogatta a pályázatukat, mert a hírek szerint 2024-re Róma és Párizs is komolyan készül. Egy 2020-as európai olimpia viszont gyengitette volna az esélyüket. Ezek ismeretében mondhatom, hogy nem született meglepetés, Tokió megérdemelten nyert” - értékelte a helyszínről Szabó Bence, a MOB főtitkára. „Magyar szempontból általában jobb, ha hozzánk közel rendeznek olimpiát, mert nincs gond az átállással, egyszerűbb a felkészülés. Ugyanakkor az jó hír, hogy nekünk hagyományosan jó kapcsolataink vannak a japánokkal, nemrég írtnak alá együttműködési megállapodást velük” - mondta Buenos Airesből Borkai Zsolt, a MOB elnöke.

Remélhetőleg mindenkinek sikeres és felejtethetetlen olimpiai játékokat fog rendezni Tokió 2020-ban.